

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę

N^{ro}. 1.

3. Stycznia 1827

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia d. 20. Grudnia. —

C. K. Terezyjańska Rycerska Akademia obchodziła w d. 17. Grudnia rocznicę przywrócenia swojego, które N. Pan z ojcowskiej troskliwości dla kształcenia młodzieży ślacheckiej w r. 1797 najtłaskawiej nakazać raczył.

Podczas ciągnięcia czteronych wygrywających losów gratis na Państwo Neumarkt, losy następujące uzyskały największą wygraną:

Nr. 175,326	wygrał	400 dukatów.	w	złocie.
— 119,601	—	200	—	—
— 45,406	—	100	—	—
— 68,182	—	100	—	—
— 71,071	—	100	—	—
— 81,007	—	100	—	—

Z rachunków kasy oszczędności miasteczka wyższego Hollabrunn, ukończonych w d. 1. Grudnia r. z. następujące wynikiły rezultaty:

Od pierwszego ukończenia rachunków w r. 1825 ogólna summa będąca w obiegu 29,717 ZR. 2 kr. podniosła się do 104,186 ZR. 24 kr. w M. K.; jeżeli od tego odciągniemy wydatki wynoszące 64,246 ZR. 17 kr., zatem okaże się stan kasy 39,940 ZR. 7 kr. M. K., a mianowicie:

W papierach publicznych 15,000 ZR., w obligacjach prywatnych 20,505 ZR., w gotowiznie 4435 ZR. 8 kr., razem 39,940 ZR. 7 kr. w M. K.

Liczba interesentów podwyższyła się z 205 do 372; składki tychże z 14,139 ZR. 18 kr. do 43,642 ZR. 5 kr. M. K.

— Z Węgier. —

W gazecie Preszburzskiej z d. 19. Grudnia czytamy:

Po wielu cyrkularnych naradach, które się względem kontrybucyj odbywały, odprawiono d. wczorajszego 162 posiedzenie Sejmu, na którym uchwalono, wniesić ułożone w uprzednich posiedzeniach poselstwo na zwyczajne codzienne obrady, a potem odesłano je do Izby Magnatów, która takowe dzisiaj weźmie pod rozwagę.

(G. Wied.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

Na Zgromadzeniu Władz cywilnych, wojskowych i duchownych miasta Kartageny w dniu 29. Września (o którym r. z. namieniliśmy) uchwalono co następuje:

1) Stolica Departamentu Magdaleny, zachowywała dotąd głębokie uszanowanie ku ustawom cywilnym Rzeczypospolitej i Rządowi, i trwać będzie w tym samym sposobie myślenia. 2) Łącznie z całym ludem Rzeczypospolitej, który już oświadczył, że Prezydent Oswobodziciel, będąc wspólnym punktem środkowym, w którym się jednoczy, i przezco wszystko jednego nabiera kształtu, prosi go stolica Departamentu Magdaleny, aby jak najprędzej zajął się losem kraju, i niniejszą uchwałą oddaje mu wszelką władzę do ocalenia go. 3) Uchwała ona, wysłać kogoś do Oswobodziciela, by go wezwał do przyspieszenia swojej podróży. 4) Stanowi, iżby wszystkie przyjęte uchwały udzielone były wszystkim Departamentom i Rządowi. Zatem na teraz pozostało siedm z dwunastu Departamentów przeciwko Rządowi w Bogocie.

Diennik Jamaicki donosi, że Bolivar kazał uwięzić dwunastu ze swoich pierwszych Oficerów; równie wszystkim kupcom Buenos-Ayreskim rozkazał w dniach czterunastu opuścić Limę. Z twierdzy Callao wyciągnęto wojsko Peruwiańskie, a zastąpiło je Kolumbijskie. W Guayaquil zaszły rozruchy, w zamiarze zmienienia Władz istniejących. Plan został wykonany i Mosquea Intendantem mianowany.

Ten sam Dziennik mówi dalej, że w Guayaquil Dowódca wojska, Francuz, został uwięziony, lecz nie wymienia powodu.

Późniejszy list z Jamaiki z d. 17. Października twierdzi, że Bolivar postanowił w d. 16. Sierpnia wyjechać z Peru do Kolumbii. Niebawem wprzód odkryto spisek Jeneratów Corea, Alvarsta i Nichochea, jakoteż wielu innych Oficerów. (Tym sposobem wyjaśnia się owo wyżej rzeczone uwięzienie znakomych Oficerów.)

Guayaquil jest teraz najbardziej kwitnącym obwodem Kolumbii. Gdy tamże przekładano odmiannę w formie Rządu, oznajmiono o tém życzeniu Bolivarowi, który między innymi kazał od-

)(

powiedzieć Muncypalności: »W głównej kwarterze Linie, d. 1. Sierpnia 1826. Mości Panowie! Oswobodziciel odebrał Konstytucyję z dnia 6. Lipca, ułożoną imieniem powszechnego Zgromadzenia, i owę z d. 10. Lipca, którą wydała Muncypalność. Oswobodziciel nie ma wprawdzie żadnej urzędowej wiadomości o wypadkach zaszłych w Kwietniu w Wenezueli, lecz otrzymał innym sposobem doniesienie, iż przeto Związek Kolumbijski nie jest rozwiązany. Wenezuela żądała odmiany w Konstytucyi, a Jenerał Paez miał sobie dany rozkaz, rządzić tymczasowie aż do przybycia Prezydenta. Jenerał ten oświadczył, że we wszystkiem stosuje się do zasad Prezydenta, przeto z pewnością sądzić można, iż wszystko pozostanie w tym samym stanie, aż do powrotu Oswobodziciela. Guayaquil żąda również odmiany w Konstytucyi, bez odłączenia się od Kolumbii; rzecz też weźmie Zgromadzenie narodowe pod dojrzałą rozważę. — Oswobodziciel dając Konstytucyję Boliwii, ugruntował imię swoje w polityce; w teje tak są wszystkie powszechne i szczególne zasady władztwa ludu zjednoczone, że Władza Rządu połączona jest z największą wolnością ludu w sposobie zamiarowi najbardziej odpowiadającym.

Z Nowego Yorku donoszą pod dniem 1. Listopada: Posłowie różnych Państw przy Kongresie Panamskim przybyli do miasta Meksyku, odprawivszy w dniu 4. Września preliminarjnie Zgromadzenie w Akapulko.

W d. 14. Września rozpoczął Kongres Meksykański swoje posiedzenia ze zwyczajną uroczystością.

Kilka okrętów wojennych Meksykańskich wypłynęło dla krążenia pod wyspą Kubą.

Rząd Państwa Meksyku zwrócił nakoniec uwagę na to, aby przywrócić związek obu mórz świata od ujścia rzeki Goazacoalco aż do zatoki Fulema i Tehuantepec, przez ulepszenie żeglugi rzecznej i założenie gościńców.

W nowym Yorku odebrano list z Lagunayra z d. 17. Października i gazetę z Karrakas z dnia 4. z. m. Podług tych znikły wszelkie obawy wojny, lub dalszych trudności względem stanu Kolumbii, a to za pośrednictwem Bolivarą; i wszelkie niezgody, jakie się na nowo okazały, w sposobie przyjacielskim załatwione zostaną. Bolivar ma być w drodze do Kolumbii, i miał od niego nadjeść wiadomości. — Paez powrócił z podróży swojej w dniu 2. Września do Karrakas; wszędzie panowała spokojność.

Messagero Argentino Buenos - Ayreski udziela następujących wiadomości: »Dnia 10. Sierpnia Kongres Chilijski zaraz po swoim uroczystem otworzeniu trudnił się mianowaniem Prezy-

denta Rzeczypospolitej, ponieważ Jenerał Freire urząd ten złożył; d. 19. t. m. podziękował także Minister Wojny Borgogno.

Messagero z d. 5. Września ogłasza projekt do Konstytucyi, podzielony na 20 sekcji i 171 artykułów. Naród ogłoszony jest za niepodległy każdemu obcemu Mocarstwu. Rzymskokatolicka Religija będzie przez Rząd najsilniej wspierana i przez wszystkich mieszkańców, jakkolwiek mogą być ich zdania, szanowana. Rząd jest republikański, i w ręku trzech Władz: Prawodawczej, Wykonawczej i Sądowej. Władza prawodawcza składa się z Kongresu dwóch Izb, Władza wykonawcza powierzona jest Prezydentowi sprawującemu swój urząd przez lat pięć. Ma być pięciu Sekretarzów Stanu, mianowicie: jeden do spraw wewnętrznych, drugi do zewnętrznych, jeden wojny, jeden marynarki i jeden skarbu.

Według namienionych wiadomości z Kolumbii donoszą, że na Zgromadzeniu, które na rozkaz Jenerała Paez za jego przybyciem do Karrakas zwołane było, uchwalono, aby wojsko na obronę prowincyi, lub w innym zamiarze zebrać, rozpuścić, by Depntacją z trzech najgodniejszych obywateli Kolumbijskich natychmiast wysłać do Bogoty z życzeniami przywrócenia w Wenezueli dawnego rzeczy stanu. (*G. Wied.*)

Portugalia.

Gwiazda otrzymała przez nadzwyczajną sposobność wiadomości z Lizbony z d. 5. Grudnia: Oto jest następujący wyimek z depezy przez Rząd Portugalski odebranej: Margrabia Chaves i Wicehrabia de Monte Allegre weszli do Braganzy na czele 800 piechoty, 150 jazdy i przeszło 13,000 gerilasów, częścią Portugalczyków, częścią Hiszpanów. Powstanie jest powszechne w Lomba, Virhaes, Braganza i Miranda. Potkownik Valdez musiał przed buntownikami uciekać i Jenerał Claudino przeciął mu związki. Kommandanci w Minho i Oporto zbrali dla niego w pomoc tylko 300 piechoty, która ciągnie do Amarante. Kommandant z Minho pisze z d. 29., że kazał osadzić wzgórze Camegi. Jenerał Stubbs stara się zastąpić Oporto, Jenerał Azeredo bronić lewego brzegu rzeki Duero. Dnia 28. wybuchło powstanie w Villa - Real, gdzie Margrabia Chaves temi kieruje poruszeniami. Podług depezy Jenerała Azeredo z Vissea w d. 1. Grudnia odebranej, powstanie rozciągnęło się już na lewym brzegu Duero, tak dalece, że tej rzeki więcej bronić nie może.

Gazeta Codzienna (*Quotidienne*) donosi: Zbiegowie Portugalscy weszli do swojej ojczyzny na czterech różnych punktach, poczem podzielili się na dwa korpusy, na północny, który

zajął Braganzę, i na wschodni, który osadził Villa-Viciosa, Estremos, a może i Elvas, najmocniejszą twierdzę Portugalii. Nie wiadomo jeszcze, czyli wojsko północne, ciągnące spieszenie przeciwko Porto, do tego ważnego przybyło miasta. Wojsko wschodnie jak wiadomo jest blisko Lizbony. Zdać się, iż samo działać będzie, i zapewne wzmocnione rojalistami z prowincyi, stanie w tyle stolicy na lewym brzegu Tagu, podczas gdy Margrabia Chaves, posuwając się drogą z Koimbrę, zagrażać będzie Lizbonie. Według najnowszych wiadomości, wojsko Królewskie wschodnie stanęło w Evora de Monte, dwie godziny drogi od Estremos na drodze z Elvas do Lizbony. Wojsko konstytucyjne było podówczas w Evora, siedm godzin drogi na południe od Evora de Monte, a Jenerałowie zdawali ociągać się wyruszyć przeciwko rojalistom, zapewne dla tego, że nie dowierzali swemu wojsku. Nie wiadomo jeszcze, czyli konstytucyjniści mierzyli się już z rojalistami na prawym brzegu Tagu, lub się z nimi może połączyli, aby takim sposobem wspólnie rozterkom ojczyzny swojej położyć koniec.

Gazety Francuzkie z d. 14. Grudnia zawierają bliższe szczegóły o wzięciu Braganzy przez zbiegów Portugalskich: W dniu 19. Listopada przybył Margrabia Portallegre do Puebla de Senobria; orszak jego składał się z 500 wychodźców; dnia następującego stanął także Jenerał Silveira na czele przeszło 3000 ludzi. Tak połączeni wyruszyli przeciwko Braganzy. Z tego miasta wystawiono w prawdzie kilka oddziałów wojsk konstytucyjnych, lecz wnet odparli ich przeciwnicy. Nadejście zbiegów rozniósło postrach i zamieszanie w mieście. Władze wojskowe chciały czynić przygotowania do obrony, lecz mieszkańcy oświadczyli, że rojalistów przyjmą jako oswobodzicieli; nadciągali oni i niehawem ulice zastłane zostały poległymi. Konstytucyjniści schronili się do zamku, a Jenerał Silveira z wielką radością mieszkańców pozostał Panem miasta, które konstytucyjniści poczęli już rabować. Konstytucyjniści bronili się w zamku do 22. Listopada, poczem kapitulowali. Jenerał Silveira opatrzony jest w żywność i zapasy wojenne; ma 3000 sztuk brosi w odwodzie i 10 mil. realów w kasie wojskowej. W Porto spodziewano się rojalistów w pierwszych dniach Grudnia.

Gwiazda z dnia 11. zgadza się w głównej rzeczy z tym raportem, czyni atoli uwagę, że zamek poddał się dopiero w d. 26. Listopada, i że huk dział aż do tego dnia słyszano na granicy. Nie wiadome są jeszcze artykuły kapitulacyi; wieść niesie, że załoga, 1800 ludzi wynosząca, połączysz się z rojalistami, postępuje naprzód.

Gwiazda z d. 12. udziela następujących wiadomości, które przez nadzwyczajną sposobność z Madrytu d. 5. Grudnia odebrała:

Rząd otrzymał listy z Portugalii, donoszące, że zbiegowie po zajęciu Braganzy, nie doznawszy oporu, ruszyli do Oporto, i w pochodzie swoim ze wszystkimi wojskami, które spotkali, jakoteż z załogą Braganzy 6 do 700 ludzi liczącą, wzmocnili się. Korpus ciągnący przez Olivençę, zajął bez wystrzału Villaviciosa, mocną twierdzę, 33 godzin drogi od Lizbony. Cała załoga połączyła się ze zbiegami; tak się stało i w Estremos. Jeden Alkad tego miasta chciał dawać odpór, i poległ. Kilku Oficerów przychylnych Rządowi konstytucyjnemu zaledwie uratowało się ucieczką. Zdać się, że planem rojalistów jest działać jak najspieszniej, i przez nagłe pochody najludniejszych dosięgnąć miast, ponieważ pewni są, że licznych tamże znajdują stronników. Zabawiwszy bardzo krótko w Estremos, wyruszyli do Elvas, bardzo mocnej twierdzy w Alentejo, mającej 15 do 20,000 mieszkańców, którą zdobyć spodziewali się. Rząd nasz otrzymał sztafetę z Lizbony; datowana jest z d. 28. Listopada; z tej okazuje się, że tam wiedziano już o wnijsciu i postępach rojalistów. Wszystko było w zamieszaniu i czyniono przeciwko onym przygotowania. Mówiono powszechnie, że nieprzyjaciel nadejdzie od Tagu, gdzie postawione będą wszystkie wojska, którym zaufać można. Spodziewają się znowu wylądowania wojsk Angielskich, i Sir W. A'Court wystął okręt do Anglii żądając rozkazów. (G. Wied.)

Wielka Brytania i Irlandya.

Gazeta nadworna z d. 1. Grudnia zawiera mianowanie Jerzego Granvilla Levison Gower, zwyczajnie Hrabią Gover zwanego, Parem Państwa, z tytułem: Baron Gower z Sittenham, a z d. 2. mianowanie Lorda Amhorst Wice-Hrabią Holmesdalskim w Hrabstwie Kent i Hrabiego Amhorst, Arakanu w Indyjach Wschodnich i Barona Combermore Wice-Hrabią Combermore w Hrabstwie Chesterskiem.

Dziennik *Sun* z d. 9. Grudnia mówi: Bryg Król. Lyra przybył z Lizbony z depeszami od Sir W. A'Courta i Wice-Admirała Beauclerc. Takowe donoszą o wtargnięciu Rojalistów do Portugalii pod Margrabią Chaves, który już prawie 20 mil. posunął się w głąb krain. Wspomniany bryg opuścił Tag d. 27. Listopada. Przy jego odejściu panowała spokojność w Lizbonie. — Dnia 9. odpawiono Radę Gabinetową; z powodu słabości Hrabiego Liverpoola, zebrałi się u niego Ministrowie; na Radzie tej trwającej prawie cztery godziny, znajdowali się: Xiążę Wellington, Hra-

biowie: Harrowby, Westmoreland i Bathurst; PP. Kanning i Peel, Wice-Hrabia Melville, Lord Bexley, P. Huskisson, P. Wynne i t. d. Podług Gazet Angielskich, przedmiotem narad było położenie Portugalii. — Dnia 10. zebrał się: Xiążę Wellington, Hrabia Bathurst, Wice-Hrabia Melville, P. Huskisson i t. d. w biórze Spraw Zewnętrznych, i naradzali się z P. Kanningiem.

Na posiedzeniu Izby Niższej P. Huskisson, Prezydent Kontroli handlowej przy złożeniu petycji o wolny wywóz machin różnego rodzaju, oświadczył, iż nigdy nie zezwoli na zniesienie bezwarunkowego zakazu wyprawienia machin. Jest to zasadą bióra handlowego, (któremu poroczno rozpoznanie o wywozie pojedynczych machin) nie dozwalać wywozu machin takich, których wartość zawisa od właściwego onych urządzenia, nieznanego na stałym łądzie.

Dnia 8. Grudnia oświadczył Sir Robert, że dowiadując się, iż Minister Spraw Zewnętrznych P. Kanning, tak dalece, wyzdrowiał, że w dniu 12. chce być w Izbie, przeto w dniu tym myśli zwrócić uwagę Ministrów i Izby na niektóre w Portugalii niedawno zasze i jeszcze zachodzące bardzo ważne zdarzenia.

Hrabia Bathurst wniósł w d. 10. t. m. w Izbie Wyższej Poselstwo Króla, oznajmujące, że Jego Królewska Mość odebrał od Władz Portugalskich wiadomość, iż wojska, które naruszyły granice Portugalii, opatrzone były w Hiszpanii we wszystkie potrzeby wojenne. Poselstwo to wzywa Parlament, aby podał Królowi środki do utrzymania traktatów z dawnym Jego Sprzymierzeńcem, Portugaliją. Lord Bathurst zapowiedział w Izbie Niższej podobne Poselstwo i doniósł oraz, że w d. 12. przeloży adres na pamięione Poselstwo.

Trzeci nakład Kuryjera z d. 11. Grudnia zawiera, co następuje: O godzinie 5. Izba Niższa. Sekretarz Stanu, P. Kanning, złożył Izbie Niższej następujące Poselstwo Króla:

»Jego Królewska Mość JERZY, i t. d., uwiadamia Izbę Niższą, że Xiężniczka Rejentka Portugalii zaniósła usilną prośbę, wzywając pomocy przeciwko nieprzyjacielskim zaczepkom Hiszpanii, na mocy dawnych traktatów związku i przyjaźni między Królem Jegomością Angielskim a Koroną Portugalii. Król Jegomość już od niejakięgo czasu wspólnie ze swoim Sprzymierzeńcem Królem Francyi, pracował nieustannie nad tē, aby takowej zapobiedz zaczepce, i Dwór Madrycki powtórzył zapewnienie, nie czynić napadu, i nie dozwalać, aby takowy przeciwko Portugalii podejmowano. Król Jegomość jednakże dowie-

dział się z największą boleścią, iż pomimo tych zapewnień napadniętą została Portugalija.»

»Napad ten był w Hiszpanii ułożony i wykonany został pod okiem Władz Hiszpańskich, przez pułki Portugalskie, zbiegłe z Portugalii, a względem których Rząd Hiszpański uroczystie i kilkokrotnie obowiązał się, rozbroić je i porodzić. Król Jegomość nie przestaje, używać wszystkiego, aby Rząd Hiszpański przekonać o niebezpiecznych skutkach tego pozornego pobłażania. Król Jegomość zawiadamia o tē Izbę, w tē, w zupełnym zaufaniu, że wierni Jego Członkowie Izby Niższej zezwolą na pomoc i wsparcie do utrzymania traktatów, i zapewnienia Królestwu Portugalskiemu, dawnemu Anglii Sprzymierzeńcowi, bezpieczeństwa i niepodległości przeciwko obęym krokom nieprzyjacielskim.»

Drugi nakład Kuryjera z d. 12. Grudnia (w pół do szósty) zawiera: Izba Niższa. P. Kanning zaraz po godzinie 5tej przelożył adres jako odpowiedź na Poselstwo przez Króla Izbie udzielone. Wszedł ón w najmniejsze szczegóły względem negocyjacji, które łącznie z Rządem Francuzkim ku oddaleniu terazniejszego przesilenia czyniono. P. Kanning wyliczył wszystkie traktaty, na mocy których obowiązkiem jest krajowi naszemu, bronić Portugaliją. Tylko zupełna potrzeba, rzecht, mogłaby go zniewolić do wezwania Parlamentu, aby z Rządem Króla Jegomości wszedł w zobowiązania się.

Izba Wyższa. Hrabia Bathurst uczynił namprzód postrzeżenia nad układami Sir Charles Stuarta w Rio-de-Janeiro, dla okazania, że Anglija w żadnym przypadku podług zasady wdawania się w interesa Portugalii nie działała. Mówiąc o zaczepkach Hiszpanii, rzecht, iż są takiego rodzaju, że dowodzą nadzwyczajną jednomyślność ludu owego kraju, i że nie można wątpić o współdziałaniu Rządu Hiszpańskiego. Późem zacny Lord odczytał adres na Poselstwo Królewskie, które Izba jednomyślnie przyjęła.

Największa czynność panuje we wszystkich tych Wydziałach Rządu, które trudnią się wysłaniem wojska do Lizbony. Liczba wojska wprędnio tamże przeznaczonego, wynosi 5,000 ludzi. Do tego należy 4 szwadrony jazdy, co dowodzi, że wojsko owe nżyte będzie i do innej, prócz służby załogowej.

Globe and Traveller mówi: »W tēj chwili dowiadujemy się ze źródła, które nas nigdy nie zawiodło, że wojsko posłane będzie do Portugalii. Okręty przewozowe niedawno przez Rząd najęte, są także przeznaczone. Jeden z tych po-

plynął do Irlandyi, gdzie wezmie wojsko i zawiezie do Lizbony.»

Okręty Galatea i Plumper wypłynęły w d. 10. Grudnia z Portsmouthu z zapieczętowanemi listami. Listy owe dopiero w ten czas będą mogły być otworzone, gdy okręty staną na wysokości morskiej przyładka Liyard. •

Do warsztatów okrętowych w Pembroke nadszedł rozkaz kończenia jak najspieszniej rozpoczętej tamże budowy okrętów wojennych i zaczęcia dwóch nowych trzechpokładowych. Port Milford największy i najbezpieczniejszy nad kanałem Irlandzkim, mieć będzie większe koszary. Port ten przez powiększenie się ludności Liverpoolu i Glasgowa, wielką rozciągłość handlu Amerykańskiego, i powszechne użycie żeglugi parnej stał się jednym z najważniejszych w całej Anglii.

Angielski Wice-Konził na wyspie Hayty, przybył do Londynu z nowym Traktatem handlowym. (G. Wied.) ▲

Margrabia Hastings, Gubernator Malty, a do roku 1822 Jeneralny Gubernator w Angielskich Indyjach Wschodnich, umarł w d. 28. Listopada z południa o godzinie 5tej, w 74tym roku życia w zatoce Neapolitańskiej na okręcie Angielskim liniowym *Revenge*, na którym tamże z rodziną swoją przybył.

W Glasgowie jest kilka tysięcy ludzi gotowych do wychodztwa, jeżeli Parlament zezwoli na wsparcie onych w tej mierze.

Dowód zbytecznych kosztów, których Potudniowo-Amerykańskie kopalnie, pod dozorem Angielskiem do obrabiania wymagają, okazują się z listu z Valparaiso pisanego, iż srebro wydobywane przez towarzystwo górnicze Angielsko-Chilijskie dwa razy tyle onegoż kosztuje, ile warte, to samo dzieje się z miedzą.

Kapitan Burney, Poseł Angielski na Dworze Siamskim, według Kroniki Singaporskiej, nie odniósł skutku swojego Poselstwa. (D. A.)

Francyja.

Mowa, którą Król w d. 12. Grudnia zagałł obiedwie Izbia, jest treści następującej:

»Mości Panowie! Ważne nader przedmioty przygotowane zostały na to posiedzenie. Ufając waszej gorliwości, nie wahałem się zwołać was wcześniej, niż zwykle, na obrady. Przedstawione wam będą dwa kodeksa, mające na celu wydoskonalenie prawodawstwa leśnego i ustalenie zasad wojskowego sądownictwa. Nie wiele w tém pozwoliłem nowych poczynić odmian; terazniej-

sze urządzenie wojska, i leśne rozporządzenia dostojnego Dziada Moiego, służyły projektem za podstawę. Pragnąłbym był, aby nie było potrzeby zajęcia się prawem względem wolności druku; lecz w miarę rozwijania się wolności ogłaszania pism, wciśnęły się nowe nadużycia, wymagające silniejszych środków hamowania i ukrócenia. Czas już, ażeby smutne zgorzenie ustało, a wolność druku zachowaną była od niebezpieczeństwa własnych nadużyć. Stosowny w tym celu przedstawiony wam będzie wniosek. W ustanowieniu Sądu przysięgłych dostrzeżono niektóre wady. Udzielony będziecie mieli na zarządzenie temu wniosek, dążący również do podania prawideł stosowniejszych do natury tej instytucyi. Chibiały także skutku kary, przepisane na handel niewolnikami, i zastosowanie ich mogło być uniknione. Dokładniejszego potrzeba było prawodawstwa; — rozkazałem i na to przedstawić wam wniosek. Odbieram ciągle od zagranicznych Mocarstw zapewnienia przyjaźni i zgodnych z uczuciem Mém usiłowań względem utrzymania pokoju. Zaburzenia wybuchnęły niedawno w części półwyspu. Połączę starania Moje z Moimi Sprzymierzeńcami, ażeby położyć im tamę i złym zapobiedz skutkom. Podwyższenie się znaczne dochodu z podatków niestałych, dozwolił nam powiększyć w tym roku fundusze przeznaczone na użytek publiczny, a to o tyle, o ile od opłacania podatków, ostatnie prawo Skarbowe, uwolniło kontrybuentów. Podwyższenie to, prawdziwem stanie się wsparciem dla Mego ludu. Uwolni gminy od przeznaczonego dla swych plebanów dodatku, a klasa niezamożna znajdzie obfite źródło w nowym ruchu, jakiego doznają roboty około dróg wielkich, twierdzy i zbrojowni morskich. Mam nadzieję, iż przeznaczone na utrzymanie publicznej służby fundusze w przeciągu długiego czasu dostatecznemi będą na pokrycie tej potrzeb, — a przewyżka dochodów będzie mogła być obrócona na zmniejszenie podatków najwięcej uciążliwych. Mości Panowie! Złożmy dzięki Opatrzności boskiej za tak pomyślnie położenie i pracujmy wspólnie około jego ustalenia i wzrostu, ażeby lud Mój długo mógł zbierać jego owoce. Spokojna i przemysłowa Francyja nowej nabędzie wielkości, a powodzenia jej w czasie pokoju, rozprą światłość nie mniejszą od tej, jakaby rozpostarły jeszcze wojenne jej cnoty, gdyby honor rozwinąć je kazał.» (D. A.)

Zjednoczone Niderlandy.

Listy z Batawii z d. 23. Czerwca mówią o petytce Jawesów i Holendrów, w której ostatni pobici i Kapitan Steurs, Adjutant Jenerała Kock i kilku innych Oficerów poległo. (D. Aust.)

Niemcy.

Gazeta polityczna w Monachium wychodząca z d. 11. Grudnia mówi: »Upoważnieni jesteśmy rozszerzoną pogłoską: że owdowiała Królowa Jęj Mość po zmarłej swjej Siostrze Cesarzowej Rosyjskiej kilka milionów rubli oddziedzyczyła, ogłosić za wieść bezzasadną.«

Liczba zapisanych uczniów w Uniwersytecie Monachijskim wynosiła w dniu 6. Grudnia 1281 osób.

Dnia 25. Listopada Xiążę Ernest Sachsen-Koburgski i Gotayski odprawił uroczysty wjazd do miasta Gotha i domu przodków swoich.

(G. Wied.)

Prussy.

— Z Berlina d. 16. Grudnia. —

Oto są dalsze wiadomości o zdrowiu Króla: 14. Grudnia r. b.

Do dnia dzisiejszego o godzinie 6tej i pół wieczorem, nie nastąpiło nic takiego, coby sprawiało obawę.

II. Baletyn.

Nie zaszła żadna znaczna zmiana w zdrowiu Króla Jegomości, prócz, że Monarcha miał o godzinie 7mej wieczór lekką gorączkę, towarzyszącą zwykle podobnym zdarzeniom. — Dnia 14go Grudnia 1826 r.

15. Grudnia. O godzinie 7 wieczorem. Król Jmć przepędził noc zeszlą spokojnie, z rana opuściła Go zupełnie gorączka. W dzień nie doznał bólu. Wieczorem powróciła gorączka, lecz lżejsza aniżeli dnia zeszłego, noga jest w pożądanym stanie. (podp.) Hufeland. Wiebel. Gräffe.

(Kor. War.)

Król Jmć zezwolił Janowi, Felixowi, Bernardowi, Heidenreichowi, Franciszkowi, Dominikowi, Józefowi, Maryi, synowi Hrabiego z Vischeringa Drosta, przyjąc imię i herb zmarłego Ministra Hrabiego Nesselrode-Reichensteina i pisac się i nazywać w przyszłości Hrabią Drost-Vischering z Nesselrodów Reichensteinem. (D. Au.)

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 19. Grudnia. —

Dnia wczorajszego, jako w doroczną uroczystość Imienin najłaskawiej nam panującego N. Cesarza i Króla Mikołaja I., odbyto się nabożeń-

stwo w kościele Metropolitalnym, w obecności Władz Rządowych i pobożnego ludu. Celebrował Mszą S. i zaintonował *Te Deum*, JW. Arcybiskup Warszawski Prymas Królestwa Polskiego. Powinszowania od Władz Rządowych, odbierał Jego Cesarzewiczowska Mość W. Xiążę Konstanty. Obiad dla znakomitszych osób, dał Prezes Rady Administracyjnej Królestwa, JW. Minister Stanu Walenty Sobolewski. — Wieczorem wszystkie gmachy Rządowe i domy prywatne oświetlono.

JP. Alfons Kropownicki, postanowieniem Rady Administracyjnej Królestwa z dnia 5. b. m. mianowanym został Budowniczym w całym Królestwie.

Kurs listów zastawnych d. 21. Grudnia 1826. Za Złp. 100 w listach zastawnych:

Przedający żądają Złp. 77 gr. 16.

Kupujący dają — 77 — — (Kor. War.)

Rosyja.

— Z Petersburga d. 22. Listop. (4. Grud.) —

Przez najwyższy Ukaz JCMości do Rządzącego Senatu pod dniem 14. Listopada na zaświadczenie JCMości Cesarzewicza W. Xiążęcia Konstantego Pawłowicza, Gubernator Cywilny Grodzieński, Radca Stanu Bobiatyński, najłaskawiej mianowany rzeczywistym Radcą Stanu.

N. Pan raczył d. 19. Listopada potwierdzić statuta osad wojskowych, zawierające następujące punkta główne: 1) Wszyscy gospodarze osad wojskowych uwolnieni będą raz na zawsze od służby frontowej i pozostaną przy swoich zatrudnieniach gospodarskich. 2) Gospodarze otrzymają stosowną i jednostajną odzież. 3) Kwaterunek u nich będzie zmniejszony, albowiem zamiast dwóch kwaterowanych, mieć będą na przyszlność po jednym. 4) Ich dzieci, dorośli kantonieści w batalionach instrukcyjnych i dywizyjach, którzy się dotychczas pazy sztobie każdego pułku znajdowali, wracają do swoich rodzin i mogą w godzinach wolnych pomagać w zatrudnieniach domowych. 5) Za przeciąg czasu służby ustanawia się dla żołnierzy prostych w czynnych i rezerwowych batalionach i szwadronach osad wojskowych, zamiast lat 25, lat 20; tak jednak, iż pozostałe lat pięć tylko w razie wojny ojczystej wysłużyć mają. 6) Wszysey Panowie Oficerowie Sztabowi i wyżsi batalionów czynnych i rezerwowych, otrzymają, podobnie, jak w pułkach konnych, oprócz terazniejszej pensyj, w czasie oznaczonym, dodatek półrocznego żołdu. (Kor. War.)